

Casino-Kursaal

De noodzaak en de bouw van de Oostendse Kursalen is onlosmakelijk verbonden met het badtoerisme.

Het nemen van zeebaden gaat terug tot 1780 maar de werkelijke expansie van dit soort toerisme is meetbaar vanaf de jaren 30 en 40 van vorige eeuw.

Ten behoeve van het gewaardeerde cliënteel had men, tegen het einde van de jaren 40, van de militaire overheid het fiat gekregen om drie houten paviljoenen op de zeedijk op te richten.

Na ettelijke aanvragen in het najaar van 1850 krijgt Louis Vanden Abeele in 1851 de toestemming om een houten Kursaal op te richten op het binnentalud van de zeedijk op de hoek van wat nu de Christinastraat en de Zeedijk is. De plannen werden ontworpen door de Brusselse architect Hendrik Beyaert.

Van meet af aan is het Kursaal een overweldigend succes en wordt het de ontmoetingsplaats van de elite. In 1865 wordt een verruimd gebouw in gebruik genomen waar het 'Klein Salon' bestemd is voor zijn voorname gast koning Leopold II.

De periode 1865-1878 is een belangrijke fase in de geschiedenis van het Oostendse stadsbeeld. In 1865 wordt beslist de stadswallen te slechten en de stad aan haar westzijde uit te breiden. De stad kan nu beginnen aan een westelijk georiënteerde expansie, de Zeedijk wordt de promenade bij uitstek en daarbij horen ook nieuwe gebouwen .

Oostendes tweede kursaal wordt verder westwaarts gebouwd op de site van het huidige Casino-Kursaal. Voor het ontwerp tekent de Brusselse architect Naert. Ze wordt opgetrokken tussen 1875 en 1878. De opening greep plaats op 22 juni 1878 in aanwezigheid van koning Leopold II die daarmee zijn plannen voor een cosmopolitisch en mondain Oostende verder in vervulling zag gaan. Het kursaal van Beyaert wordt in 1877-1878 zorgvuldig afgebroken, verpakt en per binnenschip naar Rosendael bij Duinkerke verscheept om daar nog 50 jaar als Frans kursaal dienst te doen!

Op de expansie van het badtoerisme stond geen rem en midden de jaren 90 is het Kursaal weerom te klein. Na de zomer van 1899 kreeg architect Alban Chambon opdracht om het Kursaal te verbouwen. De werken die maar tijdens de wintermaanden konden en mochten worden uitgevoerd, duurden tot 1907. De langdurige verbouwingswerken lokten heel wat kritiek uit. Niettemin bleef het gebouw symbool van het Oostendse toerisme en was ze het centrum van het Oostendse gebeuren.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kreeg het Kursaal andere gasten. Het deed vier jaar dienst als 'Strandheim der Marinekorps für Offiziere und Mannschaften'. Na de oorlog werd het nog in een behoorlijke, ongeschonden staat achtergelaten.

Alhoewel het zomertoerisme al veranderingen had ondergaan bleef het gebouw tijdens het interbellum zijn plaats opeisen. De indrukwekkende feestzaal met zijn immense plafondschilderijen kende zijn gelijke niet.

De Tweede Wereldoorlog was voor Oostende en het Kursaal rampzalig. Nadat zware bombardementen in mei 1940 het kursaal reeds hadden beschadigd, besloot de Duitse 'Kommandantur' in november 1942 het kursaalgebouw af te breken. De afbraak van het derde Kursaal was het werk van de Brugse aannemer Maurice Hermaut.

Op de plaats verscheen een bunker.

Het puin en de bunker werden na de oorlog opgeruimd door aannemer Ammery uit Veurne. Oostende heeft een zware tol betaald aan oorlogsschade waardoor de sfeer van de Belle Époque volledig verloren ging en nog slechts bestaat op prentkaartjes. Na de oorlog kreeg de Antwerpse architect Leon Stynen opdracht om een nieuw gebouw op papier te zetten. De plechtige eerstesteenlegging vond plaats op 12 februari 1950.

Het nieuwe gebouw kwam op dezelfde plaats als het vorige Kursaal.

De hoofdingang situeert zich nu aan de kant van de stad.

Het beeldhouwwerk boven de inkom staat symbool voor water, lucht en licht, elementen waar menig toerist nu eenmaal voor naar de kust komt!

Het gebouw, exponent van zijn tijd, is ondertussen bijna een halve eeuw oud. De laatste jaren is men tastend op zoek naar een nieuwe invulling.

Er werden megalomane en tot ver in zee gebouwde ontwerpen van een nieuw casino voorgesteld of volledige ommantelingen van het bestaande gebouw. De voorlopige klassering door de Vlaamse Gemeenschap heeft daar evenwel een stokje voor gestoken. Nu wil men het gebouw renoveren en het een zachte ingreep laten ondergaan.

Erwin Mahieu

Hoe dan ook, het blijft voor Oostende een site van eerste orde die de nodige aandacht vraagt en permanente zorg eist.